

rodnem predstavništvu, kakor tudi v deželni vladi

H koncu prečita g. predsednik še pozdravno brzojavko gg. Milana Pribičevića, dr. Srdjana Budisavljevića in Winklerja in zaključí ob pol 13. zborovanje, pozivljajoč udeležence, da se ravnatako častno udeležijo nadaljevanja ob 15. uri. Obenem vabi udeležence na večerno zabavo v dvorani Narodnega doma.

Popoldansko zborovanje.

Točno ob 15. uri otvori dr. Kukovec nadaljevanje zborovanja. Podeli torej k 6. točki dnevnega reda poročevalcu g. Adolfu Ribnikarju, poslancu v Narodnem predstavništvu besedo.

Udeležba je popoldne pričetkom zborovanja nekoliko manjša, kakor dopoldne. Zborovanje prične ob prisotnosti dveh tretjin dopoldanskih udeležnikov, drugi pa prihajajo polagoma vsak hip, tako da je ob 16. številu zopet polno. Zborovalci slede tudi popoldne z velikim zanimanjem poročevalcu.

Poslanec g. Adolf Ribnikar poroča nato obsirno, kako si strankino vodstvo predstavlja izpremembe dosedanjega statuta, da pride v stranki kmečki stan do veljave.

(Nadaljevanje prihodnjic)

MARKO PAVLINIČ.

(Umril 9. julija 1919 v Varaždinskih Toplicah.)

Na Humu pri Ormožu so na Markovo l. 1842. položile rojenice v zibel dete, ki so mu prisodile dolgo in častno življenje. Krasni in širni razgled s Huma ne da živahnemu in bistremu dečku, da bi miroval doma. Ker neugodne razmere ne pripaste, da bi šel dalje v šole, se izučí v bližnjem Ormožu črevljarski obrti. Nato pa se napoti po svetu (Grzdec, Dunaj, Tirolsko), da se izpopolni v svoji obrti, obenem pa tudi spozna širji svet in irazširi svoje duševno obzorje. L. 1866. brani na severnem bojišču domovino nasilnih Prusov. Vrnivši se v Ormož, se začne življenje veseli mladenič udeleževati narodnega življenja in si pri tem zaželi večjega mesta svoji delavnosti; odide v Ptuj, kjer ostane stalno do konca.

V Ptujju je bilo takrat društveno življenje osredotočeno v Narodni čitalnici, ustanovljeni l. 1864. Zbiral se je v njej cvet meščanstva, tudi kasnejši nasprotniki. Marko pristopi Čitalnici takoj, v začetku l. 1872 in ji ostane zvest ud do svoje smrti. Pridno je zahajal v društvo in se tako seznanil v dolgih letih z odličnimi društvenimi udi, pridobil si med njimi mnogo znancev in prijateljev, pridobil si spoštovanje, pa tudi sploh med vsemi poštenimi someščani. Kolik ugled je užival v društvu, nam kaže že to, da je bil večkrat voljen v čitalniški odbor, tako tudi zadnja tri leta.

Bil je naš Marko kremenit narodnjak, ki je rajši trpel za svojo narodno prepričanje, nego bi se izneveril svojemu narodu. Ko so okoli l. 1880. ptujski Nemci začeli zapuščati Narodno čitalnico in pritegnili za seboj tudi več narodnih mlačnežev, je ostal Marko zvest Čitalnici. Pa prišli so še hujši časi za slovenske obrtnike v Ptujju Renegatska kri narodnih odpadnikov je vedno bolj divjala in nazadnje tako vzbesnela, da je hotela uničiti vsakega, ki bi se ji ustavljal. Tudi našemu Marku je obetal zadnji ptujski paša, pravi zglede narodnega poturice, judeževih grošev, ako bi se mu udal in izpremenil svoj — ič v — itsch po zgledu toliko drugih, ki so, dasi pristnih slovenskih staršev sinovi, šele v Ptujju začutili v sebi vsenemško kri. In ko jekleni značaj Markov ni hotel onečastiti narodnosti svojih roditeljev, je moral Marko čutiti trdo neusmiljeno pest nasprotnikovo. Le njegova obče znana izurjenost v stroki ga je obvarovala pogina.

Svojo požrtvovalnost je pokazal Marko, ko je l. 1891. vzel pod svojo streho in oskr-

bo baš ustanovljeno Dijaško kuhinjo in jo vodil skoro 20 let.

Priljubiti pa se je moral Marko vsakemu s svojo potrežljivostjo in veseljem do petja. Izvrsten pevec krepkega glasu je kar gorel za petje. To je bil pravzaprav oni življenski vis njegov, ki je ne samo oslajal njegovo življenje, nego mu dajal tudi vedno in vedno moči, da je vzdržal življenjske neprilike in čakal toliko starost. Kot mladenič je neumorno prepeval ob raznih prilikah v družbah in pri javnih prireditvah v Ptujju in zunaj Ptujja, kot mož je v 80. letih pomagal ustanoviti in povzdigniti Slovensko pevsko društvo in bil kot izvrsten pevec deležen slave, ki si jo je pridobilo društvo po mnogih svojih koncertih, in še v starosti je moral v veselih družbah ugoditi obči želji in razveseliti občinstvo s pesmijo. In kakor je nekda s svojimi pevskimi tovariši naslajal poslušalce, tako smo se do zadnjega divili, kadar nam je zopet zapel „En starček je živel.“ Zdel se nam je že sam podoben tistemu starčku „tam v vinskih gorah“ in prepričani smo, kakor mu je oče nebeški dovolil pred smrtjo, še en kozarček prej, mu je tudi izpolnil željo, da mu sedaj v nebeških višavah poje hvalo vekomaj. J. K.

Gospodarstvo.

Podružnica Centralne udruve za trgovski promet z inozemstvo. Po pogodbi 33/SHS sme podružnica Centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom izdati izvozna dovolila za omejeno število konj za klanje. Izvozna dovolila se pa smejo izdati glasom pogodbe le onim trgovcem, ki so upravičeni trgovati z živino. Nadaljni pogoji so sledeči: Konji se smejo prodati le „Deutschösterreichische Lebensmitteleinfuhrstelle“, oziroma onim, ki jih ta zavod za nakup živil pooblasti. Kupna cena se vplača pri Warenverkehrsbüro na Dunaju in tukajšnja Jadranska banka jo izplača prodajalcu.

Sestanek zastopnikov javnih korporacij spodnještajerskih. Naši okrajni zastopi in naše občine, ki so bile podrejene nadzorstvu prejšnjega štajerskega deželnega odbora, stoje pred nepopolno rešenimi vprašanji sprejembe avtonome uprave. Finančni položaj istih ni povsod urejen, vprašanje izgub vsled plačil neprimernih zneskov vojnega posojila s strani občinskih in okrajnih hranilnic zahteva pravočasno skrb teh zastopov, da si zasigurajo ob likvidaciji deželnega premoženje po možnosti v naprej kritje za pričakovane težkoče vsled izgub na vojnih posojilih. Ker se je vsestransko potrdilo potrebi, da se tozadevno zasliši glas prizadetih činiteljev, namerava sklicati predsednik od ministerstva odrejene likvidacijske komisije štajerskega deželnega premoženja sestanek odposlancev okrajnih zastopov, hranilnic in občin v prvi polovici meseca avgusta. Da morejo vsi prizadeti krogi temu vprašanju pravočasno posvetiti svojo pozornost ter položaj financ in uspešne likvidacije temeljito preštudirati ter določiti večje zastopnike za sestanek, obveščam javnost o svoji nameri, tak sestanek sklicati, pričakujoč tudi kako tozadevno opozoritev ali predlog. Predsednik likvidacijske komisije SHS na Štajerskem: Dr. Vekoslav Kukovec.

Državna posredovalnica za delo podružnica za Ptuj in okolico. V tednu od 6. do 12. julija 1919 je iskalo dela 39 moških in 8 ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 37 moških in 6 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 13. Od 1. januarja do 12. julija je iskalo dela 282 delavnih moči. Delodajalci so pa iskali 360 delavcev in delavk. Posredovanj se je izvršilo v tem času 148. Delo iščejo: 1 oskrbnik, 3 rudarji, 1 nadvrtnar in 2 vrtnarja, 2 kamnoseka, 1 steklar, 1 kovač, 3 strojni ključ. in 12 mehanikov in elektromonterjev, 4 mizarji, 1 kolar, 1 bičar, 1 usnjar, 1 predilničar, 2 krojača, 1 knjigovez, 3 peki, 1 skladiščar, 2 natakarja, 1 laborant, 1 polir; nadalje zidarji,

strojniki, fotografi, trgovski pomočniki, pisarniške moči i t. d. V delo pa sprejme posredovalnica: poljske delavce in delavke, viničarje in razne kmečke posle, mizarje, plečarje, čevljarje, pom. delavce v plet. delavnici, krojače, strojnike, služkinje i. t. d.

Izvoz vina. Kakor znano, je sedaj izvoz vina prost. Toda ta sloboda nam le malo koristi, treba je še vedno prositi pri centralni upravi v Ljubljani za izvoznico. Plačati je za vsako izvoznico po K 12.—, dalje je položiti takso po K 37.50 od hl, dalje izvožno pristojbino 1/2% od računskega zneska po odbitku poprej navedene takse. Pa vse to bi še ne bilo prehudo. Najhujše je, da pobira Nemška Avstrija od našega vina carino po K 3.20 od kg brutto za netto. Vsled naših pritožb je uvedlo trgovsko ministrstvo sedaj enketo (poizvedbe). Trgovska in obrtna zbornica v Ljubljani jo izvaja za Slovenijo. Dne 16. t. m. vršil se je v tem pogledu sestanek Ptujskih vinotržcev in vinogradnikov, ter so se odločno zavzeli za odpravo vsake carine. Iz Slovenskih goric med Muro in Dravo, ter iz Haloz se je izvažalo okoli 300 000 hl vina. Naše prebivalstvo v vinorodnih krajih žive skoraj izključno od dohodkov goric. Naš izvoz je šel proti severu v sedanjo Nemško Avstrijo. Tam imajo naši trgovci že stare trgovske zveze. Ta trg moramo na vsak način ohraniti. To bo pa mogoče le tedaj, ako naša vlada izvoz vina v Nemško Avstrijo podpira. Italija in Madžarska republika pridelata mnogo več vina in mnogo boljsega vina, kakor Slovenija, vendar pa sta obe državi dosegli, da se od Italijanskega in Madžarskega vina v Nemško-Avstrijo ne pobira nikake carine. Jugoslavija je dala Nemški Avstriji za 1/4 milijarde živil. Ali ni mogla naša vlada pri sklepanju te pogodbe z Nemško Avstrijo doseči, da bi bilo naše vino prosto carine! Kar se je zamudilo, se mora na vsak način pri sklepanju nove pogodbe opraviti. Ako noče naša vlada uničiti vinogradništva v Slovenskih goricah in Halozah, mora skrbeti za to, da se bo moglo naše vino brez visokih pristojbin in brez carine izvažati v Nemško Avstrijo. V tem smislu se je na sestanku sklenila resolucija, in če se bodo vsi merodajni krogi potegnili za interese tako važne gospodarske panoge, kakor je naše vinogradništvo in naša vinska trgovina, potem upamo, da se kmalu končajo sedanje neznosne razmere, ki obstoje glede izvoza vina.

Dopisi.

Kaj je storil Ornig za okraj? Kmet iz ptujskega okraja nam piše: Ornig je gospodaril na ptujskem okrajnem zastopu nad 12 let. Pa on ni gospodaril, paševal je pravzaprav, kajti njegovemu ukazu se je moralo vse pokoriti; kdor mu ni pokoril in mu udano brez ugovora služil, tega je preganjal. Iz tega vidika je umevno, zakaj so se kmečki ljudje Orniga tako bali in mu bili pokorni. On je gromadil krivico nad krivico svojim nasprotnikom, naj so bili ti politični nasprotniki ali ne. Svojim privržencem, katere si je iskal vsepovsod in jih žalibog tudi mnogo našel, tem pa je šel povsem na roko, pote goval se za nje in njihove koristi, če tudi je to bilo na škodo drugih in okraja. Ptujski „Štajerc“, katerega je gmotno podpiral, mu je hvalo pel v vsaki številki za to ali ono storjeno in nestorjeno delo, naj si bo v prid njegovih privržencev alj njemu samemu. Zasukal pa je stvar tako, kakor da bi delal le na občo korist in on sam poleg tega trpel škode. Pa ravno nasprotno je bilo res: vse si je znal pripraviti tako, da je služilo tudi njegovemu namenu in njegovim koristim. Od česa pa si je nagromadil tako velikansko premoženje, od zgube gotovo ne! Le pogledajmo malce krog sebe in vidimo takoj: V Ptujju samem je dijaški in dekliški dom. Oboje je zalagal, bil je liferant okrajnega zastopa. Ceste, ki so peljale k njegovim prijateljem in povržencem so bile kmalu in lepo